

skoler og Landbrugsskoler, som de vil blive efter Udvalgets Forslag, sammenholdt med Ministerens Forslag, vilde ogsaa jeg have ønsket, at vi kunde have fulgt Ministeren, men det er jo en Selvfølge, at Stillingen i Udvalget har været den, at nogles Anskuelser gik endnu videre til den anden Side, og da vi bestræbte os for at komme til Enighed og til et saadant Standpunkt til Lovforslaget, at vi nogenlunde kunde sikre dets Gennemførelse, følger det af sig selv, at der maatte gøres Indrømmelser, og det har jeg gjort i dette Tilfælde.

Jeg skal dernæst gøre et Par enkelte Bemærkninger om Askov Højskole. Jeg har givet denne Sag min Tilslutning, og det er mig en Tilfredsstillelse, at den synes at faa Tilslutning fra alle Sider. Der er navnlig et Forhold, jeg i den Anledning vil pege paa, og som der ikke af nogen anden er peget paa, og det er den Kendsgerning, at med den meget betydelige Udvikling, vi har givet vort Skolevæsen, særlig Almueskolevæsenet, i de sidste 10—12 Aar, har vi opnaaet at stille Lærerne betydeligt gunstigere baade i Henseende til Lønninger og i Henseende til bedre Udviser for deres Fremtid, end Forholdet var tidligere. Men dette har haft til Følge, at det for alle Folkehøjskoler, Landbrugsskoler og alle Skoler af den Art har været vanskeligere at faa den fornødne Tilgang af Lærere. Naar jeg nu har givet min Tilslutning til, hvad der foreslaas i Retning af Udvidelse for Askov Højskoles Vedkommende, er det ud fra den Betragtning, at der her kan blive en Lejlighed til Uddannelse af den Stab af Lærere, som der er Trang til ved disse frie Skoler rundt omkring i vort Land. Jeg tillægger det derfor en overordentlig Betydning, at vi har faaet dette Spørgsmaal frem og i den Grad er blevet enige om en Ordning, som Tilfældet er. Jeg vil nu haabe paa Lykke til, at Lovforslaget kan føres igennem lige saa godt, som der her er blevet Enighed derom.

Ordføreren (Pedersen-Nyсков): Skønt jeg for en væsentlig Del kan slutte mig til, hvad de to sidste ærede Talere har udtalt angaaende de Betænkeligheder, som fremkom fra det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (H. L. Møller), skal jeg tilføje nogle ganske faa Bemærkninger. Det overraskede mig noget og gjorde mig i Virkeligheden ondt, at der skulde komme Indsigelser fra den Side. Da vi 1902 behandlede dette Lovforslag, var der fra alle

Sider Enighed om at gaa til meget betydelige Forhøjelser for at fremme Oplysningen mellem de uformuende her i Landet, og ogsaa Landstinget udtalte sig i sin Betænkning paa en smuk og overordentlig velvillig Maade og gik uden mindste Indsigelse med til disse forøgede Bevilninger. Jeg skal her gøre opmærksom paa, at vi i 1902 forøgede Tilskuddet til Højskolerne fra 120,000 Kr. til 140,000 Kr. og til Eleverne fra 180,000 Kr. til 250,000 Kr., altsaa med 70,000 Kr., hvilket var en større Forøgelse end den, der er foreslaaet i det nuværende Lovforslag, endskønt Elevantallet siden den Gang er steget fra 6000 til 8000 à 9000. Jeg skal endvidere gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at det i § 4 hedder: „Til Understøttelse af trængende Elever ved de godkendte Skoler tilskydes der af Statskassen aarlig et samlet Beløb svarende til maanedlig 20 Kr. for indtil Halvdelen af samtlige disse Skolers Aarslever i det sidst forløbne Finansaar.“ Da denne Sag var til første Behandling, nævnede jeg dette og sagde, at denne smukke Begyndelse tabte noget af sin Interesse, naar man saa det Beløb, der foreslaas, thi hvis der skulde gives et Beløb, som svarede til, hvad denne Bestemmelse saa bestemt antyder, maatte det i Henhold til den Opgørelse, som foreligger, være paa 344,000 Kr., altsaa lige tæt ved det Tal, som vi her foreslaar. Og naar man erindrer, at der i de senere Aar er givet Afslag til omtrent en Trediedel af de uformuende Ansøgere, der har søgt om Statsunderstøttelse, vil man jo skønne, at der med et forøget Statsbidrag vil komme betydeligt flere Elever, og saa vil selv et Beløb af 350,000 Kr. ikke svare til den Bestemmelse, som findes i Begyndelsen af § 4, derom er der ikke mindste Tvivl. Selv om det kan svare dertil i Øjeblikket, vil det, saa snart dette Lovforslag om et forøget Statsbidrag er traadt i Kraft, ikke kunne svare dertil. Det ærede Medlem mente, at Bevillingen til Højskolerne er forøget fra 140,000 Kr. til 150,000 Kr. Det er den ikke, der er ikke foretaget nogen Forøgelse af Bevillingen til Højskolerne, den har siden Lovændringen af 17. Januar 1908 været 150,000 Kr.

Det ærede Medlem fra Hillerød (Dinesen) gjorde opmærksom paa, at Askov Højskole ikke fik 18,500 Kr., men kun 17,500 Kr. mere, idet han ganske rigtigt gjorde opmærksom paa, at hvis de Ændringsforslag, som Udvalget har stillet, vedtages, vil det aarlige Beløb, som Askov kan faa